Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 22 października 2014 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Swoboda świadczenia usług — Ograniczenia — Przepisy podatkowe — Dochody pochodzące z wygranych z gier losowych — Różnica w opodatkowaniu wygranych uzyskanych za granicą i wygranych pochodzących z kasyn krajowych

W sprawach połączonych C-344/13 i C-367/13

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez Commissione tributaria provinciale di Roma (Włochy), postanowieniami z dnia 28 maja 2013 r., które wpłynęły do Trybunału w dniach 24 czerwca i 1 lipca 2013 r. w postępowaniach:

Cristiano Blanco (C-344/13),

Pier Paolo Fabretti (C-367/13)

przeciwko

Agenzia delle Entrate – Direzione Provinciale I di Roma – Ufficio Controlli,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: M. Ilešič, prezes izby, A. Ó Caoimh, C. Toader (sprawozdawca), E. Jarašiūnas i C.G. Fernlund, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Cruz Villalón,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu C. Blanca oraz P. Fabrettiego przez M. Rosę oraz S. Cristaldiego, avvocati,

— w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. De Bellisa, avvocato dello Stato,

— w imieniu rządu belgijskiego przez L. Van den Broeck oraz J.C. Halleux, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez P. Vlaemmincka oraz R. Verbekego, advocaten,

* Język postępowania: włoski.

— w imieniu Komisji Europejskiej przez D. Recchię oraz W. Roelsa, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni art. 46 WE i 49 WE, obecnie art. 52 TFUE i 56 TFUE.

2 Wnioski te zostały złożone w ramach dwóch sporów pomiędzy, odpowiednio C. Blankiem i P. Fabrettim a Agenzia delle Entrate – Direzione Provinciale I di Roma – Ufficio Controlli (zwaną dalej „Agenzia"), dotyczących wydanych względem nich decyzji podatkowych.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309, s. 15) przewiduje w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. f), że stosuje się ją wobec kasyn.

Prawo włoskie

4 Artykuł 67 ust. 1 lit. d) decreto del Presidente della Republica n. 917 – Approvazione del testo unico delle imposte sui redditi (dekretu prezydenta republiki nr 917 zatwierdzającego tekst jednolity w sprawie podatków dochodowych) z dnia 22 grudnia 1986 r. (dodatek zwyczajny do GURI nr 302 z dnia 31 grudnia 1986 r.), w brzmieniu obowiązującym w okresie wystąpienia okoliczności faktycznych istotnych w postępowaniach głównych (zwanego dalej „DPR 917/86") uznaje za inne dochody, które jako takie stanowią część podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym, „wygrane na loterii, w konkursach z nagrodami, grach i zakładach publicznych oraz nagrody uzyskane w zawodach lub losowaniu".

5 Artykuł 69 ust. 1 tego dekretu stanowi, że nagrody i wygrane, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. d), „stanowią dochód w pełnej kwocie uzyskany w okresie podatkowym, bez żadnego odliczenia".

6 Artykuł 30 akapit pierwszy dekretu prezydenta republiki nr 600 z dnia 29 września 1973 r. wprowadzającego wspólne przepisy dotyczące wymiaru podatku dochodowego (dodatek zwyczajny do GURI nr 268 z dnia 16 października 1973 r.), stanowi:

„[…] wygrane w losowaniu, zawodach, uzyskane w konkursach z nagrodami, totalizatorach lub zakładach bukmacherskich wypłacane przez państwo, publiczne lub prywatne osoby prawne oraz osoby wymienione w art. 23 akapit pierwszy niniejszego dekretu podlegają opodatkowaniu poprzez potrącenie podatku u źródła, z możliwością przerzucenia, z wyłączeniem przypadków, w których inne przepisy przewidują już potrącenie podatku u źródła. Potrącenie u źródła nie znajduje zastosowania, jeśli łączna kwota wygranej […] nie przekracza 50 000 LIT [25,82 EUR]; jeśli kwota ta przekracza tę wartość, w całości podlega potrąceniu u źródła".

7 Przepis ten nie znajduje jednak zastosowania do wygranych uzyskanych we włoskich kasynach, gdyż na mocy art. 30 akapit siódmy tego dekretu potrącenie podatku u źródła od wygranych uzyskanych w tych kasynach jest uwzględnione w podatku od widowisk, obecnie zastąpionego podatkiem od imprez rozrywkowych, wprowadzonym dekretem ustawodawczym nr 60 z dnia 26 lutego 1999 r. (GURI nr 59 z dnia 12 marca 1999 r., s. 5).

8 Ponadto na mocy art. 3 decreto del Presidente della Republica n. 640 – Imposta sugli spettacoli (dekretu prezydenta republiki nr 640 w sprawie podatku od widowisk) z dnia 26 października 1972 r. (dodatek zwyczajny do GURI nr 292 z dnia 11 listopada 1972 r.), zmienionego dekretem ustawodawczym nr 60 z dnia 26 lutego 1999 r., kasyna gier zobowiązane do zapłaty podatku od imprez rozrywkowych są zwolnione z obowiązku przerzucenia tego podatku na widzów, uczestników i dokonujących zakładów. Podstawę opodatkowania stanowi wartość kart wstępów sprzedanych publiczności oraz dodatnia różnica między dziennym przychodem z gier a kwotami wypłaconymi graczom z tytułu wygranych, a także każdy inny przychód związany z prowadzeniem gier.

Postępowania główne i pytanie prejudycjalne

Sprawa C-344/13

9 Agenzia doręczyła w dniu 1 grudnia 2011 r. C. Blancowi trzy decyzje podatkowe, w których zarzucono mu niezłożenie deklaracji podatkowych za lata podatkowe 2007–2009, a także niezgłoszenie w 2007 r. kwoty 410 227 EUR, w 2008 r., kwoty 25 969 EUR, a także w 2009 r. kwoty 46 028 EUR, odpowiadających wygranym uzyskanym w kasynach gier położonych zarówno w innych państwach członkowskich, jak i w państwach trzecich. Zdaniem Agenzia kwoty te powinny były zostać zaliczone do podlegającego opodatkowaniu dochodu C. Blanca, gdyż stanowiły „inne dochody" w rozumieniu art. 67 ust. 1 lit. d) DPR 917/86. W rezultacie wobec C. Blanca została określona wysokość zobowiązania podatkowego w kwocie 488 703,16 EUR za rok 2007, w kwocie 23 919,86 EUR za rok 2008 i w kwocie 41 291,89 EUR za rok 2009 z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, domiaru podatkowego i kar grzywny.

10 C. Blanco wniósł szereg skarg na te decyzje podatkowe. Skargi te zostały połączone z uwagi na ich powiązanie co do przedmiotu skarg i osoby skarżącego w postępowaniu głównym. Skarżący ten uważa, po pierwsze, że informacje, na których oparła się Agenzia, powinny być rozważane z ostrożnością, gdyż zostały uzyskane na stronie internetowej zawierającej wyłącznie liczby brutto i nie uwzględniają pewnych okoliczności, które wpływają na wysokość tych wygranych takich jak „stacking", przegrane i koszty. Po drugie, twierdzi on, że decyzje podatkowe naruszają w szczególności zasadę zakazującą podwójnego opodatkowania ustanowioną w międzynarodowych konwencjach w nawiązaniu do art. 2 modelowej konwencji podatkowej w sprawie podatku od dochodu i majątku, opracowanej przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), zasadę swobody świadczenia usług przewidzianą w art. 56 TFUE oraz zasadę niedyskryminacji ustanowioną w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w art. 18 TFUE i 49 TFUE. C. Blanco powołuje się na dyskryminujące traktowanie z uwagi na fakt, że wygrane uzyskane we Włoszech są zwolnione z obowiązku zgłoszenia i nie są objęte podatkiem dochodowym, gdyż objęte są one podatkiem zastępczym od imprez rozrywkowych pobieranym u źródła, a wygrane uzyskane w innych państwach, które zostały już w nich opodatkowane u źródła, nie powinny podlegać opodatkowaniu we Włoszech.

11 Z tego tytułu C. Blanco odwołuje się do sprawy, którą uznaje za podobną, zakończonej wyrokiem Lindman (C-42/02, EU:C:2003:613), w którym Trybunał orzekł, że art. 49 WE sprzeciwia się obowiązywaniu przepisów państwa członkowskiego, zgodnie z którymi wygrane pochodzące z gier losowych organizowanych w innych państwach członkowskich są uważane za dochód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym, w sytuacji gdy wygrane pochodzące z gier losowych

organizowanych w tymże państwie członkowskim nie podlegają opodatkowaniu. Jego zdaniem sąd odsyłający powinien odstąpić od stosowania przepisów krajowych z uwagi na ich dyskryminacyjny charakter wynikający w szczególności z ich sprzeczności z art. 56 TFUE.

12 Agenzia kwestionuje zasadność skarg w postępowaniu głównym i wnosi o ich oddalenie. Jej zdaniem działała ona zgodnie z obowiązującym prawem i odwołuje się w sposób ogólny do bardziej szczegółowego wyjaśnienia zawartego w decyzji podatkowej, w której stwierdziła ona, że w odniesieniu do omawianych lat podatkowych skarżący nie dokonał zgłoszenia dochodów.

13 Sąd odsyłający odrzuca zarzut oparty na podwójnym opodatkowaniu, uznając, że należy odróżnić podatek, który powinno uiścić kasyno gier, oraz podatek, który powinien zapłacić gracz. Zobowiązania podatkowe kasyna gier i gracza uzyskującego wygraną są naliczane na podstawie różnych decyzji podatkowych.

14 O ile sąd ten przyznaje, że istnieje różnica w traktowaniu z podatkowego punktu widzenia w zależności od tego, czy wygrane z gry zostały uzyskane we Włoszech lub w innym państwie członkowskim, to odmienne traktowanie stanowi zakazaną dyskryminację wyłącznie w braku podstawy umożliwiającej uzasadnienie takiej różnicy.

15 Sąd ten twierdzi, że w świetle orzecznictwa Trybunału takie odmienne traktowanie może być uznane za uzasadnione, jeżeli jest objęte wyraźnym przepisem derogującym, takim jak art. 52 TFUE, do którego odsyła art. 62 TFUE, oraz jeżeli miało służyć zagwarantowaniu porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, pozostając jednocześnie w zgodności z zasadą proporcjonalności i zapewniając efektywnie realizację celu w sposób spójny i systematyczny.

16 Zdaniem sądu odsyłającego włoskie przepisy miałyby na celu nie tyle ochronę krajowych kasyn gier co raczej zniechęcenie do praktyk obejmujących pranie pieniędzy i pranie pieniędzy przez ten sam podmiot za granicą, a także ograniczenie wyprowadzania za granicę lub wprowadzania do Włoch pieniędzy, których pochodzenie nie może być poddane kontroli.

17 Sąd ten uważa, że konieczne jest, aby Trybunał dokonał szczegółowej oceny powodów prowadzących ustawodawcę krajowego do przyjęcia takich przepisów oraz aby rząd włoski mógł przedstawić powody, dla których postanowił objąć podatkiem wygrane wynikające z gier losowych uzyskane za granicą.

18 W tych okolicznościach Commissione tributaria provinciale di Roma postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy objęcie wygranych uzyskanych w kasynach państw członkowskich Unii Europejskiej przez osoby zamieszkujące we Włoszech obowiązkiem składania deklaracji i obowiązkiem podatkowym dla celów fiskalnych, jak stanowi art. 67 [ust. 1] lit. d) [DPR 917/86], jest sprzeczne z art. [56 TFUE], czy też można uznać, że jest to uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego w rozumieniu art. [52 TFUE]?”.

Sprawa C-367/13

19 Agenzia doręczyła w dniu 6 grudnia 2011 r. P. Fabrettiemu decyzję podatkową za rok 2009, w której zażądała zapłaty kwoty w wysokości 45 327,48 EUR z uwagi na fakt, że nie zgłosił on kwoty wynoszącej 52 000 EUR, pochodzącej z wygranej w pokera w kasynie znajdującym się w innym państwie członkowskim.

20 P. Fabretti z identycznych powodów jak powody podniesione przez C. Blanca zakwestionował tę decyzję podatkową i wniósł skargę na tę decyzję. Agenzia podniosła argumenty analogiczne do tych podniesionych wobec C. Blanca.

21 Commissione tributaria provinciale di Roma w sposób analogiczny jak w swej pierwszej decyzji będącej podstawą sprawy C-344/13 uzasadnia konieczność odesłania prejudycjalnego. Postanowiła ona zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi identyczne pytanie prejudycjalne jak pytanie przedłożone w tym odesłaniu.

22 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 11 lipca 2013 r. sprawy C-344/13 i C-367/13 zostały połączone do celów pisemnego i ustnego etapu postępowania oraz w celu wydania wyroku.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

23 W swym jedynym pytaniu sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 52 TFUE i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one obowiązywaniu przepisów państwa członkowskiego, zgodnie z którymi wygrane w grach losowych uzyskane w krajowych kasynach gier nie są objęte podatkiem dochodowym, podczas gdy takim podatkiem objęte są wygrane uzyskane w innych państwach członkowskich, oraz czy względy porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego umożliwiają uzasadnienie takiego odmiennego traktowania.

24 Na wstępie należy stwierdzić, że o ile podatki bezpośrednie należą do kompetencji państw członkowskich, to jednak państwa te muszą wykonywać ją z poszanowaniem prawa Unii (zob. podobnie wyrok Lindman, EU:C:2003:613, pkt 18 i przytoczone tam orzecznictwo).

25 W pierwszej kolejności sąd odsyłający zastanawia się, czy krajowe przepisy będące przedmiotem postępowań głównych stanowią ograniczenie swobody świadczenia usług.

26 W tym względzie należy przypomnieć, że swoboda świadczenia usług przewidziana w art. 56 TFUE wymaga nie tylko wyeliminowania wszelkiej dyskryminacji usługodawców mających siedzibę w innym państwie członkowskim ze względu na ich przynależność państwową, lecz również zniesienia jakichkolwiek ograniczeń, nawet gdy obowiązują one bez różnicy zarówno w stosunku do krajowych usługodawców, jak i usługodawców z innych państw członkowskich, jeżeli są one w stanie uniemożliwić, ograniczyć lub uczynić mniej atrakcyjną działalność usługodawcy mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, w którym zgodnie z przepisami świadczy on takie same usługi (zob. w szczególności wyrok Dirextra Alta Formazione, C-523/12, EU:C:2013:831, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo).

27 Przepisy traktatu FUE dotyczące swobody świadczenia usług mają zastosowanie, jak orzekł już Trybunał, do działalności polegającej na umożliwieniu użytkownikom uczestnictwa, za wynagrodzeniem, w grze hazardowej (wyrok Zenatti, C-67/98, EU:C:1999:514, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo). Ponadto ze swobody świadczenia usług korzystają zarówno usługodawca, jak i usługobiorca (wyrok Liga Portuguesa de Futebol Profissional i Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 W postępowaniach głównych z ustaleń sądu odsyłającego oraz uwag rządu włoskiego wynika, że przepisy krajowe nakładają na wygrane uzyskane w kasynach gier znajdujących się we Włoszech podatek potrącany u źródła obciążający te kasyna. W szczególności kwoty wygranych uzyskanych w krajowych kasynach gier są przedmiotem potrącenia, którego wysokość jest obliczona na podstawie różnicy między kwotami uzyskanymi z gier a kwotami wypłaconymi graczom z tytułu uzyskanych wygranych. Rząd włoski twierdzi, że wygrane uzyskane w kasynach gier znajdujących się we Włoszech są zwolnione z podatku dochodowego w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania tych samych kwot najpierw w kasynach, a następnie po stronie graczy.

29 Natomiast wygrane pochodzące z gier losowych uzyskane w kasynach położonych za granicą są uznawane za dochody. Dochody te powinny być wymienione w deklaracji podatkowej i powinny być zatem objęte podatkiem dochodowym.

30 Te przepisy krajowe, ograniczając zwolnienie z podatku dochodowego jedynie do wygranych z gier uzyskanych w odnośnym państwie członkowskim, obejmują świadczenie usługi, jaką jest organizowanie odpłatnych gier hazardowych, różnymi przepisami podatkowymi w zależności od tego, czy rzeczone usługi są świadczone w tymże państwie członkowskim lub w innych państwach członkowskich (zob. podobnie wyrok Laboratoires Fournier, C-39/04, EU:C:2005:161, pkt 15 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 Ponadto, jak zauważają skarżący w postępowaniach głównych oraz Komisja Europejska, odmienne traktowanie podatkowe, polegające na tym, że wyłącznie wygrane z gier uzyskane w innym państwie członkowskim są uznawane za dochody objęte podatkiem, obniża atrakcyjność podróży do innego państwa członkowskiego w celu uczestniczenia w grach losowych. Odbiorcy odnośnych usług, zamieszkujący w państwie członkowskim, w którym doświadczają takiego odmiennego traktowania, są zniechęcani do wzięcia udziału w takich grach, organizowanych przez podmioty z siedzibą w innych państwach członkowskich, uwzględniając znaczenie, jakie ma dla nich możliwość uzyskania zwolnienia z opodatkowania (zob. podobnie wyroki: Vestergaard, C-55/98, EU:C:1999:533, pkt 21; a także Komisja/Dania, C-150/04, EU:C:2007:69, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

32 Okoliczność, że świadczący usługi w postaci gier z siedzibą w tym państwie członkowskim są objęci podatkiem jako organizatorzy gier hazardowych, nie zmienia faktu, że przepisy będące przedmiotem postępowań głównych mają wyraźnie dyskryminujący charakter, gdyż podatek ten nie jest, jak zauważa sąd odsyłający, analogiczny względem podatku dochodowego, który obciąża wygrane pochodzące z udziału podatników w grach losowych organizowanych w innych państwach członkowskich (zob. podobnie wyrok Lindman, EU:C:2003:613, pkt 22).

33 Przepisy krajowe takie jak będące przedmiotem postępowań głównych wprowadzają dyskryminujące ograniczenie swobody przepływu usług gwarantowanej w art. 56 TFUE nie tylko wobec usługodawców, lecz również wobec odbiorców tych usług.

34 W drugiej kolejności należy zbadać, czy takie dyskryminujące ograniczenie może być uzasadnione.

35 Sąd odsyłający i rząd włoski podnoszą, że krajowe przepisy będące przedmiotem postępowań głównych mają na celu zapobieganie procederowi prania pieniędzy i prania pieniędzy przez ten sam podmiot za granicą, a także ograniczenie wyprowadzania za granicę lub wprowadzania do Włoch pieniędzy, których pochodzenie jest szczególnie niepewne.

36 Jak zauważa ten rząd, Trybunał wielokrotnie orzekał, że przepisy regulujące gry losowe stanowią część dziedziny, w której pomiędzy państwami członkowskimi istnieją znaczne rozbieżności w zakresie wartości moralnych, religijnych i kulturalnych. W braku harmonizacji na poziomie Unii w tym zakresie, do każdego państwa członkowskiego z osobna należy ocena w tych dziedzinach, według własnej skali wartości, wymogów związanych z ochroną odnośnych interesów (zob. w szczególności wyroki: wyrok Stanleybet International i in., C-186/11 i C-209/11, EU:C:2013:33, pkt 24; a także Digibet i Albers, C-156/13, EU:C:2014:1756, pkt 24).

37 Jednakże, o ile Trybunał wskazał już pewne nadrzędne względy interesu ogólnego, które można przywołać w celu uzasadnienia ograniczenia swobody świadczenia usług, do których należą ochrona konsumentów, zwalczanie oszustw i zapobieganie problemom społecznym wiążącym się z hazardem, cele te nie mogą zostać podniesione dla uzasadnienia ograniczeń mających zastosowanie w sposób dyskryminacyjny (wyrok Komisja/Hiszpania, C-153/08, EU:C:2009:618, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 Dyskryminujące ograniczenie jest zatem zgodne z prawem Unii wyłącznie wtedy, gdy jest objęte wyraźnym przepisem derogującym, takim jak art. 52 TFUE, do którego odsyła art. 62 TFUE, i ma służyć zagwarantowaniu porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego (zob. podobnie w szczególności wyroki: Komisja/Niemcy, C-546/07, EU:C:2010:25, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo; a także Dickinger i Ömer, C-347/09, EU:C:2011:582, pkt 79).

39 W rezultacie przepisy krajowe, takie jak będące przedmiotem postępowań głównych mogą być uzasadnione wyłącznie w zakresie, w jakim dążą do realizacji celów odpowiadających względom porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego w rozumieniu art. 52 TFUE. Ponadto należy przypomnieć, że ograniczenia nałożone przez państwa członkowskie powinny spełniać warunki w zakresie proporcjonalności. W związku z tym prawo krajowe jest właściwe do zapewnienia realizacji wskazanego celu tylko wtedy, gdy rzeczywiście odzwierciedla ono troskę o realizację tego celu w sposób spójny i systematyczny (zob. podobnie wyroki: Engelmann, C-64/08, EU:C:2010:506, pkt 35; a także Pfleger i in., C-390/12, EU:C:2014:281, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).

40 Określenie założonych celów, jakie w rzeczywistości realizują przepisy krajowe w ramach sprawy, która została wniesiona do Trybunału na podstawie art. 267 TFUE, należy do właściwości sądu odsyłającego. Ponadto to na sądzie odsyłającym spoczywa również obowiązek sprawdzenia – przy uwzględnieniu wskazówek dostarczonych przez Trybunał – czy ograniczenia nałożone przez dane państwo członkowskie odpowiadają wymogom wynikającym z orzecznictwa Trybunału, gdy chodzi o ich proporcjonalność (zob. podobnie wyrok Pfleger i in., EU:C:2014:281, pkt 47, 48 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 Jeśli chodzi przede wszystkim o cele przywołane przez rząd włoski dotyczące zapobiegania procederowi prania pieniędzy i konieczności ograniczenia wyprowadzania za granicę lub wprowadzania do Włoch pieniędzy, których pochodzenie jest nieznane, bez konieczności sprawdzania przy tym, czy cele te mogą być objęte pojęciem porządku publicznego, wystarczy stwierdzić w pierwszej kolejności, że jak wynika z orzecznictwa Trybunału, organy państwa członkowskiego nie mogą zasadnie domniemywać, w sposób ogólny i bez rozróżnienia, że podmioty i jednostki mające siedzibę w innym państwie członkowskim oddają się działalności przestępczej (zob. podobnie wyrok Komisja/Hiszpania, EU:C:2009:618, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 Ponadto należy zauważyć, że jak podnosi Komisja Europejska, rząd włoski nie przedstawił dowodu na to, że nawet jeśli wpływy pochodzące z przestępczości zorganizowanej we Włoszech są bardzo znaczące, to zostały one uzyskane w pełni lub w przeważającej części za granicą.

43 Co więcej fakt ogólnego wykluczenia korzyści wynikającej ze zwolnienia podatkowego jawi się jako nieproporcjonalny, gdyż wykracza poza to, co konieczne do zwalczania procederu prania pieniędzy, jako że państwa członkowskie dysponują w tym zakresie innymi środkami, takimi jak dyrektywa 2005/60, która ma na celu walkę z procederem prania pieniędzy i która, na mocy jej art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. f), znajduje zastosowanie do kasyn.

44 Wreszcie nie można wykluczyć, że walka z uzależnieniem od hazardu jest objęta ochroną zdrowia publicznego (zob. podobnie wyrok Komisja/Hiszpania, EU:C:2009:618, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo) i może z tego tytułu uzasadniać dyskryminujące ograniczenie swobody przepływu usług.

45 Jak zauważa bowiem rząd belgijski, Trybunał wielokrotnie wskazywał na szczególny charakter dziedziny gier losowych, w której inaczej niż w przypadku ustanowienia swobodnej i niezakłóconej konkurencji na tradycyjnym rynku stosowanie takiej konkurencji na tym bardzo specyficznym rynku, to znaczy między kilkoma podmiotami gospodarczymi, które byłyby uprawnione do urządzania tej samej gry losowej, mogłoby mieć szkodliwe skutki wynikające z faktu, że prowadziłoby to do rywalizacji pomiędzy podmiotami gospodarczymi w zakresie innowacyjności celem uczynienia ich oferty bardziej

atrakcyjną i tym samym zwiększania wydatków konsumentów związanych z grą oraz ryzyka uzależnienia (zob. w szczególności wyroki: Pfleger i in., EU:C:2014:281, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo; a także Digibet i Albers, EU:C:2014:1756, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 Jednakże w okolicznościach takich jak w postępowaniach głównych objęcie podatkiem przez państwo członkowskie wygranych pochodzących z kasyn gier znajdujących się w innych państwach członkowskich i zwolnienie z opodatkowania takich wygranych pochodzących z kasyn gier położonych na terytorium kraju nie może zagwarantować w sposób spójny i systematyczny realizacji celu obejmującego walkę z uzależnieniem od hazardu, gdyż takie zwolnienie może bowiem zachęcać konsumentów do udziału w grach losowych, umożliwiając im skorzystanie z tego zwolnienia (zob. podobnie wyrok Komisja/Hiszpania, EU:C:2009:618, pkt 41).

47 Wynika stąd, że dyskryminacja będąca przedmiotem postępowań głównych nie jest uzasadniona w rozumieniu art. 52 TFUE.

48 Z ogółu powyższych rozważań wynika zatem, że na przedłożone pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, iż art. 52 TFUE i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one obowiązywaniu przepisów państwa członkowskiego, które obejmują podatkiem dochodowym wygrane w grach losowych uzyskane w kasynach gier znajdujących się w innych państwach członkowskich oraz zwalniają z tegoż podatku podobne dochody uzyskane w kasynach krajowych.

W przedmiocie kosztów

49 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuły 52 TFUE i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one obowiązywaniu przepisów państwa członkowskiego, które obejmują podatkiem dochodowym wygrane w grach losowych uzyskane w kasynach gier znajdujących się w innych państwach członkowskich oraz zwalniają z tegoż podatku podobne dochody uzyskane w kasynach krajowych.

Podpisy